

župnija Venčesi in je tja šla za gospodinjjo. Vsem trem parom Bog daj obilo sreče!

Frankolovo. Naša Gospodarska zadruga je pod spretnim vodstvom g. Goršeka znatno napredovala in se razširila. Značilno vodilno mesto zavzema tudi g. Slapnik, ki se vedno napredno udejstvuje. Naša dolžnost je, da našo zadrugo podpiramo in pa kupujemo edino tukaj. — Pri nas imamo tudi treznostni naraščaj, ki ga vodi naš g. provizor Sunčič, ki že dolgo časa vodi akcijo za iztreženje naroda kot bivši škofijski vodja treznosti. Skrbimo, da bo naša mladina vzrasla v duhu treznosti, ker le taka bo zmožna za naloge v bodočnosti, ki jo bodo čakale. Bog blagoslovi vse skupne napore za našo dobrobit.

Savinjska dolina

Sv. Pavel pri Preboldu. Kmalu se bomo poslovili od električnega omrežja Sv. Pavel pri Preboldu, od katerega smo dobivali električni tok preko četrstoletja. Sedaj napeljavajo nov vod od KDE iz Velenja, ki bo v 1 mesecu zgotovljen. Ob tej priliki opozarjamo merodajne faktorje, da nam izposlušajo enako število javnih luči. Dosedaj je bilo v vasi toliko javnih luči, kolikor je bilo članov konzorcija za njih ugodnosti. V Dolnji vasi bi bile na mestu javne luči pri obeh kažipotih.

Smartno ob Paki. Velika tatvina lesa pred sodiščem. Pred celjskim sodiščem so se zagovarjali radi tatvine lesa na postaji v Smartnem ob Paki štirje lesni delavci, oziroma splavarji, ki so v treh mesecih ukradli iz lesnega skladišča v času nakladanja za okrog 6000 dinarjev lesa. Sodišče je dolgoprstneže obsodilo: Meh Antona na 4 mesece strogega zapora, Meh Franca na 3 mesece in 10 dni, Pirtošek Franca pa na 4 mesece zapora, vse pogojno za dobo 3 let, ker so škodo poravnali; dočim je sodišče četrtega obtoženca oprostilo.

Celjska okolica

Male dole. Kakor drugod, tako se tudi pri nas čuti občutno pomanjkanje in draginja. Toda za-

hvalimo Boga za ljubi mir in prosimo še v bodoče, da nam bodo prihranjene strašne preizkušnje, ki jih morajo prenašati vojskujoče se države. Pri nas smo imeli pretekli teden svatbo. Poročila se je vrla Marijina družbenica Pšeničnik Ema z g. Turk Francem, p. d. škrjancem v Špitalcu. Prav mnogo sreče in božjega blagoslova želimo novoporočencema. Bog daj, da bi doživela še zlato poroko v iskreni medsebojni sporazumnosti. — Zalovali smo za našim voditeljem dr. Korošcem, a zaupajmo, da imamo pri Bogu priprošnjika, ki bo prosil za svoj narod v bodočnosti.

Nova cerkev. Naše »Slov. kat. bralno društvo« ima zelo obsežno knjižnico z zabavnimi, poučnimi knjigami. Vsak bi moral vstopiti kot član, ker je članarina malenkostna. Naša mladina se bo samo ob čitanju dobrih knjig vzgojila v kremenite, dobre značaje, ki jih v tem času zelo potrebujemo.

Razgarce-Pristava. V župni cerkvi v Novi cerkvi sta bila poročena g. Brezovšek Dominik, sin bivšega župana Višnje vasi, in gđ. Pečnik Roza iz Nove cerkve. Mi vsi želimo mladima novoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanu. Gospodarilo bosta na novem domu v Pristavi. Bog daj, da bi doživela v pravem, vzornem zakonu še biserno poroko. — Globoko žalost smo občutili ob izgubi našega dr. Korošca, a upajmo, da bo njegov naslednik dr. Kulovec sledil stopinjam svojega prednika za blagor naroda.

Šmarski kraji

Šmarje pri Jelšah. Zadnje nedeljo smo imeli v Šmarju ustanovni občni zbor Mladinske kmečke zveze. Razveseljivo lepo število fantov in deklet je prišlo po prvi sv. maši v Gaslini dom, kjer se je zborovanje vršilo. Iz Ljubljane je bil prišel tajnik g. Finc, ki je svoje mlade poslušalce navdušil za mogočno organizacijsko akcijo slovenskega kmečkega stanu in tako položil prve osnutke mladinskemu kmečkemu gibanju v našem okraju. Zborovanje je poteklo v najlepšem razpoloženju in polni načrtov in nad na uspehe

v prihajajočem letu smo se razšli. — Ob priliki poroke Štefana Skale in Francke Šramelj so svatve na pobudo g. župana Turka nabrali za prapor pravkar ustanovljene Mladinske kmečke zveze 100 din in ob isti priliki pevci 130 din, skupaj 230 din. Lep poudarek naše krepke kmečke misli. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Šmarje pri Jelšah. V svojem letošnjem precej dolgem kraljevanju se našim ženinom in nevestam pač ni preveč prikupil drugače vesel pust. Le malo gostij nam je privoščil in ostanemo večinoma pri starem. — Naša zimska pomoč, za katero so se naši kraji tako odlično izkazali, a posebno v nemo skrbi za naše ljube šolarčke iz vseh naselij in vasi, da jih izredno visoko število dnevno razveseli s toplim pokrepčilom; še celo ugledni tržani jim sami kuhajo in strežejo, kakor gg. Poglšek, Kovačič in drugi. Pač res prava krščanska ljubezen, ki le dobrote deli! — Predzadnje nedeljo smo dobili novo mladinsko organizacijo Kmečke zveze. Kako zaželjena je bila, je dokazala izredno velika udeležba fantov in deklet. Pevec Miha iz Prelog in Stumpergerjeva Minka iz Belega zim bosta po izvolitvi načelovala in Bog daj, da vselej le z najlepšim uspehom v prid našega kmetijstva!

Sv. Križ pri Rog. Slatini. Knjižnica »Slomškovega prosvetnega društva« šteje 708 lastnih knjig. Knjige so ločeno razdeljene na odseke raznih vsebin. Tako na primer mladinski, pripovedni, zgodovinski, nabožni itd. Mladinski šteje 116 knjig. Knjige so namenjene članom. Želimo tudi, da bi vsi drugi farani pridno segali po njih. Do sedaj si knjige izposojuje okrog 60 članov. Seznam knjig je nabit v gospodinjjski šoli. Knjižnica deluje vsako nedeljo in praznik dopoldne. — Sedaj se lepo pripravljamo na sv. misijon, ki se prične pri nas v nedeljo, dne 2. marca. S sv. misijonom bomo doživeli najlepše duhovno preorenje.

Laški kraj

Laško. V sredo, 19. februarja, nas je Prosvetno društvo zopet razvedrilo z uspehim skloptičnim predavanjem »Današnja vojna v besedi in sliki«. Še več takih predavanj naj bo v bodoče! — Naši fantje in naša dekleta, včlanjeni v Fantovskem odseku in v Dekliškem krožku, so odboru zimske pomoči priskočili na pomoč. Začeli so namreč pobirati življenjske potrebščine za šolsko kolonijo po kmečkih družinah. Njihovemu pozivu se je odzvalo že precej družin, katere pa se še niso naj to po svojih možnostih nadoknadijo in darujejo šolski kuhinji, kolikor jim je mogoče. Članom Fantovskega odseka in članicam Dekliškega krožka pa vsa hvala za njihovo človekoljubno delo. — Dolgo se že opaža, da se reveže in berače vedno preganja iz mesta in da ti gredo potem v okolico, kjer jih potem ta hrani. Zakaj ne bi tudi mesto prevzelo nekaj tega bremena nase? Saj bi bilo marsikateremu meščanu lažje preživljati 10 revežev kot kakšnemu kmetu enega. Vidi se pa jasno iz tega, kje je ljubezen do bližnjega doma. Občinsko upravo se poziva, da s svojo močjo, v kolikor se da, doseže, da se to breme enako razdeli.

Sv. Miklavž nad Laškim. V nedeljo, 16. februarja, so dekleta, organizirana v Mladinski kmetijski zvezi priredila lepo igro »Lurška pasti-



Pokrajina na vzhodnoafriškem ozemlju. Na sliki vidimo afriške domačine, ki se borijo na strani Italije

mnj sesalec je dal 8000 kilogramov olja. Samo iz njegovega jezika so ga pridobili 800 kg. Prav tako izdaten je bil glede drugih proizvodov, slanina, mesa itd.

Zajec s tremi nogami. V Nечaniku na Češkem je neki lovec ustrelil zajca, ki je imel samo tri noge. Poslal je ustreljeno žival v Prago, kjer so ugotovili, da je žival, ko je prišla na svet, imela štiri noge, vendar je četrta noga pozneje okrnela. Navzlic temu je zajec bil zelo uren. Ko ga je lovec ustrelil, je tehtal štiri kilograme.

Novo italijansko prekomorsko letalo. Stefani poroča iz Rima, da so nedavno preizkusili novo italijansko štirimotorno letalo za prevoz potnikov in tovorov preko Oceana. Akejski

Ko so se Turki zgubili in je postalo vse tiho, pride cerkovnik iz podzemeljskega skrivališča. Ko gleda okrog in nikogar ne vidi, si upa na prosto. Povsod najstrašnejši prizor! Kakor je po strašni toči žalostno gledati po svetu, tako je bilo tudi tokrat: vse je bilo tiho in mrtvo, žive duše ni bilo nikjer. Gost dim se je valil proti nebu iz hiš, katere so neverniki požgali. Zdjaj se spomni mežnar svojega tovariša učitelja in ga kliče, da bi zvedel, če je še živ. V globokem deblu nekega drevesa se mu ta oglasi in oba sta bila vesela rešitve iz smrtne nevarnosti.

Prav tako si ljudstvo tudi pripoveduje, da so prišli tokrat Turki do »turške meje« — brega v Metavi, nižje Sv. Petra. Tamkaj so se jim postavili prebivalci v bran in so jih zapodili proti Sv. Lenartu. Lenarčani so bežali v cerkev, pripravljeni, da se branijo do smrti. Divji Turčini planejo za njimi in začelo se je ravno pred cerkvo grozno klanje. Ali zdaj vržejo nekateri, v zvoniku skriti, iz visočine na sovražnika več košev čebel, ki nevernike hudo opikajo. Iznenađeni in prestrašeni se niso hoteli vojskovati z drobnimi živalicami in so pobegnili. Komaj so se odtegnili sitnim čebelam, začeli so streljati s krogli iz topov na zvoniku, toda kakor pravi pravljica, se krogle zvonika niso prijele in mu niso nič škodovala.

Ista usoda, kakor cerkev sv. Petra, je zadela tudi Kamnico pri Mariboru. Tamkaj so oskrunili Turki župnijsko cerkev sv. Martina s pokopališčem vred.

IV. poglavje

Turški zid in Ruše

Ako greš iz Ruš proti falskemu gradu, naletiš 4 km od Ruš na ostanke tako zvanega »Turškega zida«. Precej bogata zgodovina Turškega zida je prav tesno povezana z usodo gradu na Fali. Prvotno je bil zid zgrajen kot obramba gradu in božje poti Marije v Puščavi proti mogočnim celjskim grofom.

Turški zid začenja pri 610 m visokem Globokerjevem hribu, kateri prevladuje vso okolico za 337 m. Vrh imevane višine je širok 20—35 korakov. Na Globokerja se naslanja umetno izkopano gradišče. V dobi turških vpadov je sklenilo prebivalstvo iz spodnje Dravske doline, da bo pozidalo na Gradišču utrjen tabor kot zatočišče in prbežališče. Prišlo pa je samo do izravnanja gradbenega prostora. Ker je spadala falska graščina pod benediktinski samostan v Št. Pavlu na Koroškem, je opat Matija Furter (1530—1550) že razpadli Turški zid skoraj na novo zgradil iz kamenja, katerega so dobili dovolj na licu mesta, in ga je močno utrdil. Zid je dobil dvojne strelne line in ena vrata, ki so bila tamkaj, kjer danes prečka ruševine zidu vorna pot ob Dravi. Utrdba je bila visoka 5—6 metrov, široka 2 metra in je segala od Globokerja do Drave. Poleg zidu je bila drča, po kateri so spuščali na sovražnika iz Globokerjevega hriba kamenje in hlobove.

rica. Vse so dobro rešile svoje vloge. Hvaležni smo šolski upraviteljci gđ. Bende, ki se je veliko žrtvovala, da je prireditev dobro izpadla. Tudi udeležba od strani občinstva je bila zelo obilna. Želimo, da se igra po Veliki noči ponovi. Kako pa je razširjeno naše čarjasje, bomo povedali prihodnjic. Mislimo, da smo v tem oziru prvi v celem okraju.

Sv. Rupert nad Laskim. Ubogi Matija, ki sicer led razbija, ga je sicer letos že veliko razbil, a kaj, ko mu ga brezkončna zima vedno novega nareja. Navzlic vsem težavam in neprijetnostim pa ima letošnja zima za naše ceste, posebno za ono preko Zabrega na Sv. Jurij to dobroto, da nam kar sama oskrbuje ceste s snežnim gramozom. Občinska uprava je namreč kakor običajno tudi v lanskim jeseni dala navoziti na ruperško ce-

sto dokaj gramoz, razgrniti pa ga je zopet pozabila (tudi lani tako). Zato je bilo v jeseni naravnost grozno vozništvu, ki je moral po tej razbiti in razdrapani cesti voz porivati do Sv. Jurija ali nazaj; zima pa je letos ves čas dobro cestarila po naših dolgih in strmih cestah. Spomladi pa se seveda začne stara neprilika po naših zapuščenih in neoskrbovanih občinskih cestah od začetka! — V torek, dne 18. februarja, se je zbralo lepo število dobrih deklet iz laške dekanije v dekanijem dvoru na enodnevni tečaj, ki ga je priredil gospod kurat Paelog iz Hraštnika za podrobno delo Katoliške akcije v naši dekaniji; tudi iz Sv. Ruperta se je udeležilo 11 deklet prepotrebnege tečaja. Bog daj, da bi prinesel veliko sadu!

Plačilo pa gre samo za to, kar sta dala. Tako mora dobiti Ali za svoje štiri kose, ki jih je bil dal tujcu, štiri srebrnike, Hakim pa za svojega enega samo en srebrnik.

Množica se je sedaj zasmejala in hvalila modro razsodbo. Celo Hakim je pritrtil kadljevji razsodbi.

*

SMEJTE SE!

V obrambo

Sodnik: »Zakaj si prinesel s seboj tako debelo gorjajo?«

Obtoženec: »Gospod sodnik, v pozivnici je stalo, naj prinesem s seboj vse, kar imam v svojo obrambo. Prvotno sem hotel nesti sekuro, pozneje pa sem mislil, da bo tudi gorjajo zadostovala.«

Dobro ga pozna

Visokošolec je pisal očetu:

Dragi oče!

Skienil sem, da osnujem zbirko denarja in Te prosim, da mi pošlješ pet sto dinarjev. Drugače sem zdrav.

Pozdravlja Te Tvoj sin Mirko.

Oče je odgovoril:

Dragi sin!

Tvoje besede toliko vejjajo, kakor če bi naš čuvaj rekel, da hoče narediti zbirko klobas, zaradi tega Ti ne bom poslal denarja. Drugače sem zdrav.

Pozdravlja Te Tvoj oče Marko.

Kdo zna boljše?

Srečala sta se dva znanca, ki se dolgo nista bila videala. Prvi je rekel, da je bil v Parizu na svetovni razstavi in je tam videl tako veliko glavo zelja, da so morali v njo vsekati stopnice, po katerih so šli na vrh glave, s katerega so lahko gledali vso razstavo.

»To ni nič,« je dejal drugi. »Jaz sem bil na razstavi v Čikagu in sem tam videl tako veliko kastrolo, da je samo en ročaj moralo nesti osem ljudi.«

»Čemu pa so potrebovali tako veliko kastrolo?«

»Veš, narejena je bila za tvojo glavo zelja.«

Profesorska

Sluga: »Gospod profesor, zdravnik je prišel.«
 Profesor raztreseno: »Povejte mu, da ga ne morem sprejeti, ker sem bolan.«

Ne more se skloniti

Zelo debel gospod: »Fantek, tu imaš dinar. Pogledaj, če so moji čevlji očlščeni?«

UGANITE!

Kakšnih rib je v Jadranskem morju največ? (Morskih.)

Kaj je močnejše od zemlje? (Molika, ki jo koplje.)

Živo je črno, se ima dve nogi. Kdo? (Dimnikar.)

Kdaj ima človek toliko oči, kolikor je dni letu? (Dne 2. januarja.)

Modra sodba

Ali in Hakim, revna popotnika, sta se bližala Meki. V puščavi sta srečala tujca, ki je ves onemogel ležal ob stezi.

»Prijatelja, pomagajta mi,« je zaječal, »od gladu umiram.«

»Tudi midva sva reveža,« mu je odvrnil Ali. »V svojih torbah imava samo nekaj hlebov kruha, a te bova prijateljsko s teboj delila.«

Oba sta sedla k tujcu in sta iz svojih torb vzela hlebe. Pri tem se je pokazalo, da je Ali imel še tri hlebe, Hakim pa dva.

Kruh so si razdelili tako, da je vsak dobil enak del. Nato so šli dalje.

Pri mestnih vratih se je tujec poslovil. Zahvalil se je, dal Aliju pet srebrnikov in dejal:

»Sprejmita to za kruh, ki sta mi ga dala, in si pošteno razdelita.«

Nato se je pomešal med množico, ki je vrela skozi vrata v mesto.

Ali je bil vesel denarja in je dva srebrnika dal svojemu tovarišu z besedami:

»Tu imaš, toliko gre tebi!«

»To imaš ti za pošteno delitev?« je zagodel Hakim. »Meni gre polovica, kakor tebi.«

»Ti norec!« se je obregnil Ali. »Ali nisem dal jaz treh hlebov, ti pa samo dva? Tako gre do meni trije srebrniki, tebi pa pripadata samo dva.«

Ko sta se tako prepirala, se je zbrala okrog njihju precejšnja množica. Eden izmed zbranih je ogorčeno pripomnil:

»Ali je to prav, da se pred vrati našega svetega mesta grizeta ko šakala za truplo kamele? Ali še nista slišala o našem modrem kadiju (sodnik), ki vsak spor zna popolnoma pravično razsoditi? Pojdita k njemu in nikar ne razdirajta svojega prijateljstva zaradi nekaj umazanih novcev!«

Ali in Hakim sta pristimala in rekla:

»Sva že slišala o vašem kadiju in mu bova predložila sporno zadevo.«

»Sicer ni dvoma, ča imam jaz prav,« je še dodal Ali.

»Jaz imam prav!« je trdil Hakim. Nato sta odšla v mesto.

Modri kadij je pred svojo hišo sodil in okrog njega je bila zbrana tisočglava množica, ki je občudovala njegovo modrost. Ko sta mu Ali in Hakim predložila svojo zadevo, so se mnenja množice delila. Eni so bili mnenja, da mora Ali dobiti tri srebrnike, ker je imel tri hlebe; drugi pa so rekli, da gre vsakemu polovica, ker je vsak dal vse hlebe, ki jih je imel, ter jima je tujec rekel, naj si denar pošteno razdelita.

Modri kadij pa je odmajal z glavo in dejal:

»Ali, tebi gredo štiri srebrniki, Hakim, ti pa dobiš samo enega.«

Pri tem je vzel srebrnike ter dal Aliju štiri, Hakimu pa samo enega.

In sedaj se je zgodilo nekaj neverjetnega, kar se še ni bilo primerilo, odkar je modri kadij v mestu sodil: ljudstvo je začelo mrmrati. Od vseh strani so se slišale polglasne pripombe.

Modri kadij je zapovedal mir in rekel množici:

»Prijatelji, vidim, da niste zadovoljni z mojo razsodbo. Poslušajte in videli boste, da ste bolj neumni, kakor ovce, ki se pasejo na vaših suhih pašnikih! Ali je dal k skupni pojedini tri hlebe, ali ni tako? Hakim pa je dal dva hleba. Jedli so trije. Vzeli so vsak hleb posebej in ga razdelili na tri enake dele. Ali ni bilo tako?«

Popotnika sta prikimala.

»Dobro,« je nadaljeval kadij. »Tako je imel Ali trikrat tri dele, to je bilo devet kosov kruha. Hakim pa je imel dvakrat tri dele, to je bilo šest kosov. Tako so imeli trije možje skupno devet in šest kosov, skupaj petnajst. Ali ni bilo tako? Koliko je dobil vsak izmed treh mož? Ali ne pet kosov?«

Ali in Hakim sta prikimala. Kadij pa je nadaljeval:

Tako je dal Ali od svojih devetih štiri kose tujcu, Hakim pa od svojih šestih samo enega.

Turški most preko Drave

Veliki vezir Ibrahim paša in njegovi strokovnjaki so se odločili, da prekorači glavna Sulejmanova sila Dravo po zasilnem mostu, katerega bodo zgradili na hitro roko v Jelovcu v župniji Kamnica pri Mariboru, med gradom Viltuš na levem in Bistrica na desnem dravskem bregu. Turška armada ni bila oskrbljena z gradbenim materialom za mostove preko tako mogočne in široke reke kakor je Drava. Čolne, trame in deske so si preskrbeli sultanovi pionirji z največjo naglico ob Dravi pri Mariboru in po okolici.

Omenjeno je že bilo, da je bila v mariborskem mestu precej razvita mlinarska obrt. Šest velikih mlinov je bilo zgrajenih na čolnih na Dravi med mestnim obzidjem na levem bregu in reko. Trije mlini so bili nad in trije pod mestom. Ker so potrebovali turški pionirji čolne, so napadli dravske mestne mlino, jih razrušili in odpeljali pontonske čolne navzgor po Dravi do Viltuša. Mariborski topničarji so sicer streljali na drzneže, jih nekaj tudi pobili, a kaj je bilo nekaj mrtvih v primeru s 100.000 mož broječo turško armado, katera je morala za vsako ceno preko Drave! Sultan se je namreč bal, da bi ga krščansko vojaštvo ne potipalo kje od zadaj, radi tega je silil na naglico z gradnjo mostu.

V starih časih je bil glede prometa in obljudenosti desni breg Drave mnogo važnejši nego levi. Cesta ob levem dravskem bregu je bila dograjena šele leta 1728. Poprej je bil ob Dravi samo ozek kolovoz, kateri se je držal stare rimske ceste. Iz Ruš je vodila po desni strani Drave proti Fali in št. Lovrencu na Pohorju udobno izpeljana vozna pot, katere se je vse posluževalo in je bila obče znana.

Ruše so bile v dobi naše povesti v cerkvenem in kulturnem oziru pomembnejše od Maribora. Vas Ruše je bila podarjena leta 1091. prvemu opatu v št. Pavlu, Vecilu. Benediktinci so skrbeli z vso vnemo, da je starodavna in znamenita ruška Marijina cerkev postala ena najbolj znanih in obiskovanih božjih poti. Po božjo pomoč v ruško svetišče se niso zatekali samo Pohorci, prebivalstvo Dravskega in Ptujkega polja ter Slovenskih gor, ampak celo Mislinjčani so romali tjakaj dvakrat na leto. Ruše so se ponašale z eno najstarejših gimnazij, ki je bila edina v obdravskem delu štajerske dežele, in je prenehala, ko so otvorili jezuitje v Mariboru svojo gimnazijo 7. julija 1758.

Ko se je bližal sultan Sulejman leta 1532. štajerskim mejam, ni bežalo premožnejše prebivalstvo iz Središča, Ormoža in Ljutomera v Ptuj ter Maribor, ampak v Ruše, kjer se je čutil vsak čisto varnega za zavetiščem novo zgrajenega Turškega zidu.

radij tega aeroplana znaša 5400 milj. Avijon lahko naloži 13 ton tovora, med njim 17 potnikov poleg posadke. Letalo je zgrajeno iz kovine ter leti s povprečno brzino 330 km na uro.

Taj pojedel vsak dan 40 jajc. V Esbjergu na Danskem je mlad človek vlomil v skladišče neke poljedelske zadruge in ukradel zaboj z 280 jajci. Čez teden dni je policija pri preiskavi v njegovem stanovanju našla zaboj poln jajčnih lupin. Pred sodnikom je mladi mož izpovedal, da je hotel jajca prodati, pa mu ni uspelo, tedaj se je odločil, da jih poje. Vsak dan je pospravil 40 jajc... In danes pravi, da mu postane slabo že samo, če jajce vidi...

(Dalje sledi)